MAATALOUS

Tehokas viljely tuo tulosta ja säästää ympäristöä

Hyvä hehtaarisato pienentää viljakilon hiilijalanjälkeä.

Viime kesä osoitti taas, että jos viljaa viljelee, kannattaa tuottaa tosissaan. Peittaus ja kasvinsuojelu antoivat ennätykselliset sadonlisät, Agrimarket-ketjun Kasvuohjelma-tutkimusta vetävä agronomi **Juha Salopelto** kertoo.

Ennestään tiedetään, että iso sato sitoo sille annetut ravinteet parhaiten ja vähentää näin ravinteiden huuhtoutumista vesistöön.

Viime kesänä todettiin myös, että suuren sadon hiilijalanjälki kiloa kohti on pienempi kuin heikon sadon.

Kasvuohjelma-tutkimuksen kesän 2011 tulosyhteenvedossa on tällä hetkellä mukana yli 42 000 näytteen tulokset.

Pääosa näytteistä on Iso-Vilja-sopimustiloilta. Mukana on myös 1 400 näytettä ketjun rehuasiakkaina olevilta karjatiloilta.

MT:N ARKISTO

Hyvä sato säästää vesistöjä ja ilmastoa.

Lämpösummaa meni hukkaan

Viime kesä oli lämmin ja kasvukausi kesti myöhään syksyyn. Esimerkiksi Helsingissä 1 800 asteen lämpösumma rikkoutui ensi kertaa.

Lämpösummaa olisi teoriassa riittänyt kahdelle ohrasadolle, Salopelto toteaa.

Syksyllä hukkaan menevää lämpösummaa voisi hyödyntää syysvehnän avulla, hän ehdottaa.

Toinen vaihtoehto olisivat maanparannuskasvit: esimerkiksi apilapitoinen nurmi, joka kylvetään samaan aikaan viljan kanssa ja puinnin jälkeen kasvattaa runsaan viher- ja juurimassan.

Maat nyt tyhjiä typestä

Iso-Vilja-sopimusten viime kesän ohrasato oli keskimäärin 4 069 kiloa.

Iso sato ei heikentänyt valkuaispitoisuutta: se oli keskimäärin 12,2 prosenttia.

Näin ollen jyväsatoon sitoutui typpeä keskimäärin 68,3 kiloa.

Joulukuu oli erittäin sateinen, joten typpeä hävisi maasta myös veden mukana.

”Nyt kannattaa antaa riittävästi lannoitetyppeä, jos haluaa saada valkuaispitoisuuden hyviin lukemiin”, Salopelto kehottaa.

Tautitorjunta alkaa esikasvista

Viime kesä oli paha tautikesä. Jos tauteja ei torjuttu, sadonmenetykset olivat monessa tapauksessa suuret.

Tautien torjunta alkaa jo esikasvista, Salopelto korostaa.

Ohran hiilijalanjälki

kg CO_2-ekvivalenttia/1000 kg ohraa

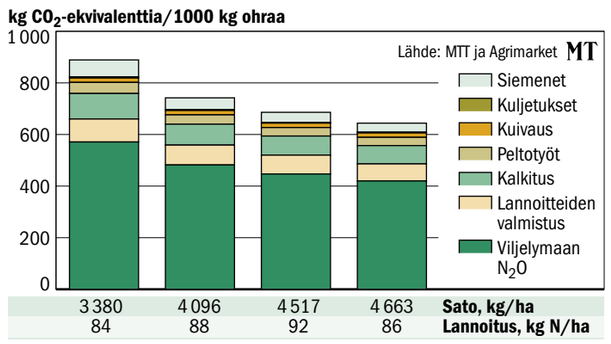

Ohran viljelyn voimaperäisyys

Siemen	oma	oma	oma	sertifioitu
Peittaus	ei	kyllä	kyllä	kyllä
Tautitorjunta T1	ei	kyllä	kyllä	kyllä
Tautitorjunta T2	ei	ei	kyllä	kyllä
Moddus	ei	ei	ei	kyllä
Sato, kg/ha	3 380	4 096	4 517	4 663
Hehtolitrapaino, kg	62,9	66,1	67,3	66,7
Raakavalkuainen, %	12,6	11,1	11,4	11,9
Tärkkelys, %	60,7	62,2	62,2	61,5
Lajite 1+2, %	85,9	91	92	92
Lajite 4, %	5,1	3,3	3,3	4,4
Typpilannoitus, kg/ha	84	88	92	86
Typpitase, kg/ha	10,2	6,4	0,8	-11,3

Lähde: Agrimarket, Iso-vilja

Viime kesän tuloksissa ohrasato oli ohran jälkeen 3 590 kiloa, vehnän jälkeen 3 926 kiloa ja öljykasvin jälkeen 3 994 kiloa hehtaarilta. Hehtolitranpaino nousi samassa järjestyksessä 63 kilosta 64,7:ään.

Peittauksella oli viime kesänä isompi merkitys kuin koskaan, Salopelto sanoo. Ilman peittausta ohran keskisato oli 3 409 kiloa, peitattuna 3 889 kiloa. Hehtopainossa oli 1,7 kilon ero.

Oheisesta taulukosta käy ilmi, miten eri käsittelyt vaikuttivat satoon.

Omaa, peittaamatonta siementä käyttäneet ja tautiruiskutukset väliin jättäneet saivat keskimäärin 1 283 kiloa pienemmän sadon hehtaarilta kuin peitattua sertifioitua siementä käyttäneet, korrensääteestä ja tautiruiskutuksista huolehtineet.

Viime kesänä rikkakasviruiskutuksen yhteydessä tehty tautiruiskutus ei riittänyt torjumaan tautipainetta. Korrenkasvuvaiheessa tehty ruiskutus tehosi paremmin.

Voimaperäinen viljely paransi erityisen selvästi hehtolitranpainoa. Se myös vähensi pienten jyvien määrää.

Peittauksen ja tautitorjunnan vaikutus näkyi selvästi myös kevätvehnällä. Ja kauralla – jota on totuttu pitämään terveenä kasvina.

Hyvä sato säästää vesistöjä...

Typen käytössä ei hyviä ja huonoja ohrasatoja saaneiden tilojen välillä ollut suurta eroa.

Siinä sen sijaan oli, miten paljon lannoitetyppeä jäi hyödyntämättä maahan.

Heikoimpia satoja saaneilla lannoitetyppeä sitoutui hehtaarin satoon 10 kiloa vähemmän kuin sitä kasville annettiin. Typpeä jäi siis syyssateiden huuhdottavaksi.

Parhaat sadot söivät maan vanhojakin varastoja, sillä sadossa oli 11 kiloa enemmän typpeä kuin lannoitteissa annettiin.

Eroa kertyi siis 21 kiloa hehtaaria kohti.

... ja vähentää ilmastovaikutusta

Viime kesän Kasvuohjelma-tutkimuksessa laskettiin ensimmäistä kertaa ohrasadon hiilijalanjälki. Asiantuntijoina olivat MTT:n tutkijat **Taija Sinkko** ja **Heli Yrjänäinen**.

Mukaan laskettiin maan muokkaus, lannoitteet, kalkitus, peltotöihin kulunut energia, viljan kuivatus, kuljetukset sekä siemenet.

Tuloksena oli, että heikoimman satoryhmän tiloilla ohran tuotannon kasvihuonekaasupäästöt olivat 889 hiilidioksidiekvivalenttia tuotettua ohratonnia kohti. Parhaan sadon tiloilla vastaava lukema oli 645.

SATU LEHTONEN

Jonolohkojen tukikelpoisuushaku on jälleen alkanut

Maaseutuvirasto Mavi on julkaissut hakulomakkeen ja hakuohjeet, joilla viljelijät voivat hakea niin sanottuja jonolohkoja tukikelpoisiksi.

Haku on vastaava kuin viime vuonna. Tuolloin valtion talousarvioon oli varattu rahaa 18 300 tukikelvottoman hehtaarin muuttamiseen tukikelpoiseksi.

Tänä vuonna hyväksyttävälle alalle on asetettu sama enimmäismäärä.

Jonolohkot ovat peltoja, jotka ovat budjettivarojen riittämättömyyden vuoksi joutuneet odottamaan ympäristötuki- ja luonnonhaittakorvauskelpoisuutta.

Jonolohkojen etusijajärjestys

Etusijajärjestyksessä on tänä vuonna viisi ryhmää.
Jos 18 300 hehtaarin enimmäismäärä ylittyy, karsitaan ensimmäiseksi ryhmän 5 lohkot.

Ryhmä	Vuonna 2004 merkitty historia-koodiksi lomakkeella 175	Alan on pitänyt olla ympäristötukeen tai/ja Ifa:han sitoutuneen viljelijän hallinnassa	Muita vaatimuksia hyväksyttävälle lohkolle
1 Vuonna 2003 ja 2004 tukihaussa niin sanottujen kasvusääntöjen johdosta tukikelvottomaksi jääneet alat		vuonna 2003 tai 2004 sekä 2005 ja 2011	■ Lohko on viljelykelpoista. ■ Lohkoa ei ilmoiteta tänä vuonna viljelemättömänä tai tilapäisesti viljelemättömänä. ■ Lohkoa ei ole saanut ilmoittaa jokaisena vuonna viljelemättömänä tai tilapäisesti viljelemättömänä kaikkina vuosina 2005–2011.
2 Vuonna 2003 tai aiemmin raivatut alat	2	vuonna 2005 ja 2011	
3 Vuonna 2004 ilmoitetut viljelemättömyyssitoumusalat, joilla on ennen 31.5.2005 päättynyt luel-, lutu- tai lukl-sopimus	3, 4, 5	vuonna 2005 ja 2011	
4 Vuonna 2004 raivatut alat	1	vuonna 2005 ja 2011	
5 Vuonna 2004 ilmoitetut muut alat	6	vuonna 2005 ja 2011	

Lomakkeita ei postiteta tiloille

Tukikelpoisuutta haetaan lomakkeella 213. Hakuaikaa on alle kuukausi, päätukihaun loppumiseen eli 30. huhtikuuta asti.

Aikataulusyistä lomakkeita ja hakuohjeita ei lähetetä tiloille.

Ohjeet ja lomake ovat saatavissa valtionhallinnon yhteisessä lomakepalvelussa osoitteessa *www.suomi.fi/lomakkeet*. Kirjoita etusivun hakukenttään hakusanaksi ”lomake 213”. Tarvittaessa lomakkeen saa myös kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta.

Hyväksyttävä ala varmistuu haun jälkeen

Tukihaussa on mahdollista hakea tukikelpoiseksi kaikkia jonopeltoja.

Kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset voivat kuitenkin myöntää tukikelpoisuudet enintään 18 300 hehtaarille ennalta määrätyn etusijajärjestyksen mukaisesti.

Hallinto on määrännyt viisi jonolohkojen ryhmää. Niistä hyväksytään tukikelpoisiksi niin monta ryhmää, kuin ennalta määrätyssä etusijajärjestyksessä mukaan kokonaisuudessaan mahtuu. Sen vuoksi tässä vaiheessa ei vielä voida sanoa, kuinka suuri lopullinen tukikelpoiseksi hyväksyttävä ala tulee olemaan.

Viime vuonna tukikelpoisuutta haettiin kuntien maaseutuviranomaisten hyväksymillä perusteilla yhteensä yli 26 000 hehtaarille.

JUHANI REKU

Teuraskaritsoiden palkkio liki tuplaantui

Teuraskaritsan laatupalkkiota maksetaan viime vuodelta lähes kaksi kertaa aiottua enemmän, 42,30 euroa, palkkion kriteerit täyttäneeltä eläimeltä.

Viime vuoden alussa palkkion määräksi säädettiin 23 euroa.

Valtioneuvosto korotti palkkiota eilen.

Syynä korotukseen oli palkkiokelpoisten eläinten odotettua pienempi määrä.

Palkkiokelpoisia teuraskaritsoita kertyi noin 20 400. Määrän arvioitiin alunperin nousevan 39 000:een. Teuraskaritsan laatupalkkiota maksetaan teurastetuista karitsoista, joiden ruhopaino on vähintään 18 kiloa. Tätä painorajaa moni teurastettu eläin ei täyttänyt.

Valtioneuvosto korotti myös viime vuodelta maksettavia lypsylehmä- ja nautapalkkioita, sillä niitäkin haettiin ennakoitua vähemmän.

Vain A- ja B-alueilla maksettavaksi lypsylehmäpalkkioksi vahvistettiin 158,10 euroa eläinyksikköä kohden. Palkkiokelpoisia eläinyksiköitä kertyi viime kalenterivuonna yhteensä yli 60 000.

Nautapalkkiota maksetaan A- ja B-tukialueilla emolehmille 170,25 euroa ja C-tukialueella 95,45 euroa eläinyksikköä kohti. Sonneille ja härille maksetaan AB-tukialueella 421,55 euroa ja C-tukialueella 244,10 euroa eläinyksikköä kohti.

Nautaeläinpalkkioiden ensimmäinen erä maksettiin joulukuussa ja toinen erä maksetaan huhtikuun toisella viikolla.

JUHANI REKU

JAANA KANKAANPAA

Moni teurastettu lammas ei täyttänyt palkkion painorajaa.

Ympäristötietoa hevosyrittäjille

Huhtikuussa hevosyrittäjille on tarjolla rautaisannos ympäristötietoa kolmessa teemapäivässä. Tilaisuudet järjestetään Mikkelissä 17.4., Kuopiossa 18.4. ja Orimattilassa 25.4.

Ympäristöteemapäivät ovat osa Hämeen ammattikorkeakoulun toteuttamaa Hevosyritys huippukuntoon -kiertuetta.

Teemapäivien aikana käydään läpi hevostalleja koskevia jätevesihuollon määräyksiä, lantahuollon vaihtoehtoja sekä muuta hevostalleja koskevaa ympäristölainsäädäntöä.

Lisäksi tarjolla on tietoa laidunten perustamisesta ja huollosta, maataloustuista ja elykeskusten kautta saatavista rahoitusmahdollisuuksista.

Kouluttajina päivillä ovat muun muassa **Janne Pulkka** Etelä-Suomen Salaojakeskuksesta, **Susanna Särkijärvi** MTT Hevostaloudesta, **Heini Iinatti** Oulun Pro Agriasta ja elykeskusten asiantuntijat.

Lisäksi kuullaan kaupunkien ympäristöviranomaisten näkökulmia hevostallien ympäristöasioista. Tilaisuuksien ohjelmat ovat paikkakuntakohtaisia ja löytyvät *www.hevosyrittaja.fi*-sivuilta. Maksullisiin teemapäiviin on ennakkoilmoittautuminen viikkoa ennen tilaisuutta.

SATU LEHTONEN

MARKKU VUORIKARI

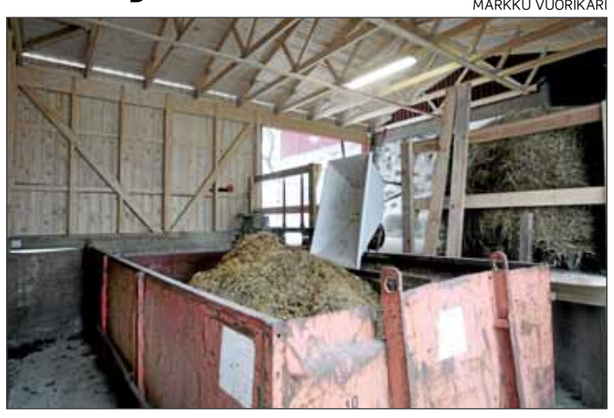

Teemapäivillä kerrotaan lantahuollon vaihtoehdoista.

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Okra houkuttelee myös ulkomaalaisia

Tulevan kesän Okra-maatalousnäyttelyyn Oripään lentokentällä odotetaan tällä kertaa runsaasti myös ulkomaisia kävijöitä. Vieraita ja näytteilleasettajia on tulossa ainakin Virosta, Venäjältä, Saksasta ja Ruotsista.

Kaikkiaan 4.–7. heinäkuuta pidettävään näyttelyyn odotetaan reilusti yli 50 000 kävijää ja yli 400 näytteilleasettajaa. Näyttelyn tulee avaamaan maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.).

Näyttely rakennetaan jälleen talkoovoimin. Ydinryhmänä ovat paikalliset Lions-klubilaiset, mutta kaikkiaan mukaan odotetaan noin 350 vapaaehtoista.

Okrassa ovat viljelyn, koti- ja elintarviketalouden sekä karjatalouden lisäksi esillä metsä-, maansiirto- ja raskaskoneet sekä lämpötekniikka. Menneen maailman tunnelmaa löytyy perinnepihalta ja eläinosastolla on esillä eri rotuja sekä niiden valioyksilöitä.

Eläinlääkäriopiskelijat tulivat museoon

Ruotsissa eläinlääketieteen opiskelijat kertovat tuotanto- ja lemmikkieläimistä sekä niiden hoitamisesta Skansenin ulkoilmamuseossa Tukholmassa, kertoo Jordbruksaktuellt

Tavoitteena on herättää erityisesti lasten ja nuorten kiinnostus luonnontieteitä kohtaan. Samalla opiskelijat saavat harjoitusta asiakkaiden kanssa toimimista varten.

Opiskelijat kertovat muun muassa siitä, miten vihreästä ruohosta tulee valkoista maitoa ja miten kania hoidetaan parhaiten.

Valtava maitojauhekone rakenteilla

Uudessa-Seelannissa meijeriyhtiö Fonterra rakennuttaa käyttöönsä maailman suurinta maitojauhetta valmistavaa konetta. Se pystyy päivässä käsittelemään 300 000 lehmän tuottaman maidon jauheeksi, kertoo ATL.

Jättiläiskone on valmis ensi vuoden elokuussa

Rakennustyömaalla on mukana muun muassa tanskalainen Gea Process Engineering. Yhtiö on 80 vuotta kehittänyt maidon jalostamista jauheeksi.

Uusi järjestelmä lehmän kiimantarkkailuun

Nedap Agri tuo markkinoille uuden kiimantarkkailujärjestelmän nimeltään Lactivator Real Time. Uutena toimintana on lehmän vähentyneen aktiviteetin seuranta.

Toiminto helpottaa lehmien terveysongelmien paikantamista.

Lehmän jalkaan asennettu laite löytää yhtiön mukaan kiiman aina 50 metrin etäisyydellä antennista. Järjestelmässä on myös etäyhteysominaisuus, joten sitä voidaan käyttää älypuhelimella ja PC-tabletilla.